

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

ศรียพร แก้วโขง

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตุลาคม 2554

600250973

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

ศรีพร แก้วโขง

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

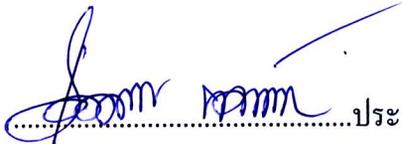
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตุลาคม 2554

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

ศรีพร แก้วใจ

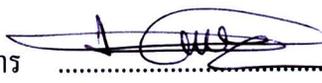
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ พงษ์วาท

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร

.....กรรมการ
อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร

16 ตุลาคม 2554

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาให้ความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธิประเสริฐ ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร.สุวรรณ หมั่นตาบุตร กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร พงษ์วาท ประธานกรรมการการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าแบบอิสระเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการนิคม พรหมนันต์ ผู้อำนวยการวิจิต จอมทัน ผู้อำนวยการจำรัส มุรธาตัน ศึกษานิเทศก์สนั่น ศรีกอก และศึกษานิเทศก์จิรพันธ์ เหลืองอร่าม ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร โรงเรียนบ้านแม่หว่าง (ราษฎร์อุปถัมภ์) และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาทราย ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ ของเครื่องมือ และผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว ญาติพี่น้องทุกคน และเพื่อนร่วมงานที่ช่วยเหลือด้านแรงกาย แรงใจ ในการศึกษาครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณประโยชน์ของการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขออุทิศเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ศรีพร แก้วโขง

สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า ในด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนมีปัญหา การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา สถานศึกษา ควรจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ การปฏิบัติงานวิชาการที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้ง แต่งตั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการนิเทศติดตาม ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โรงเรียน มีปัญหาขาดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับงบประมาณ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ให้มีการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ด้วยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตรวจสอบการใช้งบประมาณ โดยการสรุปโครงการ พร้อมทั้งวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่จะต้องพัฒนา ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โรงเรียนมีปัญหา บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและลึกซึ้ง ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ควรมีการจัดอบรมเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังและเป็นระบบ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โรงเรียนมีปัญหา การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความเสี่ยง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาน้อย ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในวางแผนและการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบควบคุมภายใน การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษาให้สาธารณชนทราบ

Independent Study Title Educational Institution Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Rattanamit Educational Institution Network, Lamphun Primary Educational Service Area 2

Author Mrs.Sriporn Keawkhong

Degree Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr.Choocheep Puthaprasert

Advisor

Lect. Dr. Suwan Muntabutara

Co-advisor

ABSTRACT

246346

This independent study aimed to study the nature of Educational Institution Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Rattanamit Educational Network, Lamphun Primary Educational Service Area 2, in the 4 scopes as follows: 1) academic management 2) budget management 3) human resource management and 4) general management. The targeted informants were comprised of 86 teachers of Rattanamit Education Network in Lamphun Educational Service Area Office 2. Tool used in collecting the data was a questionnaire surveying on opinions regarding educational place management according to the philosophy of sufficiency economics, problems and suggestions in educational place management according to the philosophy of sufficiency economics. The data gained was then analyzed by using standard deviation.

The result of study found out that educational place management according to the philosophy of sufficiency economics in Rattanamit Education Network, Lamphun Educational Service Area Office 2, is in a good level as arranged in an order of priority as follows: general management, budget management, human resource management and academic management.

For the problems and suggestions of educational place management, it found out that the academic management has defects in orientation, following-up, continuous inspection of academic operations and practices. It suggests that the educational place should conduct the written orientation, following-up and operational plans including appoint an inside personnel who will be precisely entitled to do the following-up. For the budget management, it found out that the educational place has a problem in risk management that is likely to fall upon the budget. It suggests that the risk management plan should be laid out by analyzing and inspecting the budget spent by conducting a summary report of each project, including strength and weakness analysis that requires improvement. For the human resource management, it found out that the school lacks of knowledgeable personnel who really appreciates the philosophy of sufficiency economics. It suggests that the relating training should be arranged to make the personnel conscientiously and systematically understand the philosophy of sufficiency economics. And establishment of a learning center of the philosophy of sufficiency economics is considerably necessary. For the general management, it found out that the school encounters the problem of substandard quality assurance system in education; the teacher, who is responsible for internal control, still lacks of knowledge in risk management, and the Basic Educational Commissions, parents, community and parties concerning educational arrangement take a little role in the educational management. It suggests that administrative officers, teachers and educational personnel should seek for knowledge and experience in planning and quality assurance system in education. They should also improve and develop the internal control system, following-up, inspection, evaluation and conducting a report of the development's result which will be made known to public.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	6
บทที่ 2 เอกสารและงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำ	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	13
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	21
แนวทางเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก	28
ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร	31
การศึกษาที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	38
ประชากร	38
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	38
การสร้างเครื่องมือ	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุป	63
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก	85
ภาคผนวก ข	86
ภาคผนวก ค	89
ภาคผนวก ง	97
ภาคผนวก จ	99
ภาคผนวก ฉ	100
ประวัติผู้เขียน	109

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
1	สถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	45
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน	47
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงบประมาณ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน	50
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงานบุคคล ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน	53
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารทั่วไป ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน	56
6	ภาพรวมค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการ สถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกเป็นด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน	59
7	ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
8	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (The Coefficient of Cronbach's Alpha)	97
9	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนผู้ให้ข้อมูลในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร	99